

REGRES ZA LETNI DOPUST 2023

Pravica do regresa

Regres za letni dopust in pravica do letnega dopusta sta neločljivo povezani pravici delavca. Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljevanju ZDR-1) določa, da je delodajalec dolžan delavcu, ki ima pravico do letnega dopusta, izplačati regres za letni dopust najmanj v višini minimalne plače. Ta v letu 2023 znaša 1.203,36 €. Kolektivne pogodbe lahko določijo višjo minimalno višino regresa.

Rok za izplačilo regresa

Delodajalec mora delavcu izplačati regres najkasneje do 1. julija tekočega leta. S kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti se lahko v primeru nelikvidnosti delodajalca določi kasnejši rok izplačila regresa, vendar najkasneje do 1. novembra tekočega koledarskega leta. Pri ugotavljanju nelikvidnosti delodajalca je potrebno upoštevati določilo 14. člena Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US, 35/23 – odl. US in 57/23 – odl. US – U-I-414/20-13), ki opredeljuje pojem nelikvidnosti.

Izplačilo regresa v več obrokih

Delodajalec lahko izplača regres v več obrokih, vendar je pri tem potrebno upoštevati navedene skrajne roke izplačila regresa in utemeljenost izplačil po 1.7. za tekoče leto, kakor tudi davčno obravnavo izplačila regresa.

Davčna obravnava izplačila regresa

V davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja se ne všteva regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % zadnje znane povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, ki trenutno znaša 2.191,85 €. Do te višine se ne obračuna ne davka in ne prispevkov, kar pomeni da je bruto znesek enak neto znesku regresa.

Na letni ravni je iz davčne osnove izvzet znesek, ki ne presega povprečne letne plače zaposlenih v RS. V kolikor se zgodi, da je povprečna letna plača nižja od zadnje znane mesečne povprečne plače v trenutku izplačila regresa, izvede obdavčitev davčni organ pri letni odmeri dohodnine in delodajalec pri tem nima obveznosti in se od morebitne razlike ne plačajo prispevki.

V kolikor delodajalec izplača regres višji od zadnje znane povprečne plače v RS, se za presežni del izplačila plačajo prispevki in dohodnina.

Če delodajalec regres izplača večkrat, se pri vsakem naslednjem in zadnjem izplačilu ugotovi celoten znesek regresa in se morebitno preseganje višine regresa obdavči in oprispjevči.

V primeru, da delodajalec delavcu, ki mu po zakonu pripada sorazmerni del regresa, izplača polni regres, se razlika všteva v davčno osnovo.

Sorazmerni del regresa

Če ima delavec pravico do izrabe le sorazmernega dela letnega dopusta, ima tudi pravico le do sorazmernega dela regresa. Primer: delavec se zaposli 1.10. v tekočem letu, torej mu pripada 3/12 regresa za letni dopust.

Če ima delavec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, ima pravico do regresa sorazmerno delovnemu času, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi. Primer: delavec je sklenil pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas od polnega – 10 ur tedensko, kar pomeni 1/4 od polnega delovnega časa, torej mu pripada 1/4 regresa.

V primerih, ko delavec dela krajši delovni čas v skladu s 67. členom ZDR-1, torej v skladu

- s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali
- s predpisi o zdravstvenem zavarovanju ali
- s predpisi o starševskem dopustu,

ima pravice iz socialnega zavarovanja, kot če bi delal polni delovni čas in s tem tudi pravico do celega regresa.

Vračilo preveč izplačanega regresa

V primeru prenehanja delovnega razmerja po prejemu celotnega regresa, lahko delodajalec od delavca zahteva vračilo sorazmernega dela regresa, ki delavcu po zakonu ne pripada. Delodajalec je v primeru vračila regresa dolžan narediti popravek REK obrazca. Če pa delavec ne vrne regresa, REK obrazca delodajalec ne popravlja. Pri tem opozarjamo na določila 136. člena ZDR-1, ki določa, da lahko delodajalec svoje terjatve do delavca pobota z njegovo plačo le ob pisnem soglasju delavca. V kolikor se delavec s pobotom ne strinja, lahko delodajalec vračilo izterja po sodni poti.

SPOT svetovanje Zasavje

Saša Pegan

maj 2023